

מאוגוסטינוס לרבלה: קריאה הסטורית בטקסטים ספרותיים קאנוניים
יוסי ציגלר: אופקים: תכנית המצטיינים, סמסטר א' – תשס"ה, ימי ג' 12:00-14:00

מטרת הקורס: להפגיש את התלמידים עם טקסטים מקוריים ומכוננים בתרבות המערבית ובאמצעותם לדון בתולדות העולם הקדם-מודרני. הקריאה במקורות תהיה היסטורית, כלומר תוך נסיון לזכך מהטקסט את המציאות ההיסטורית והתרבותית אשר בתוכה הוא חובר ואותה הוא משחזר. לא נדון בפן הסיגנוני. ספרותי של הטקסט. כמו כן נתרגל כתיבה אקדמית.

מטלות הקורס:

1. הכנה מוקדמת של הטקסט.
2. נוכחות פעילה בלפחות 80% מהמפגשים.
3. הגשת עבודה בהיקף של כ- 5000 מילה בנושא שיעלה מתוך הדיונים, בתיאום עם המורה ועל פי כללי הכתיבה אקדמית. העבודה תוגש עד ה- 1 באוקטובר. לא תתקבלנה עבודות מאחרות.

תכנית הקורס:

שיעור 1: מבוא; מלאכתו של ההיסטוריון; רקע היסטורי לאוגוסטינוס האיש
קריאה מומלצת:

מארק בלוק, *אפולוגיה על ההיסטוריה או מקצועו של ההיסטוריון*, תרגמה צביה זמירי, ערך ב"ז קדר, ירושלים, תשס"ב.

שיעור 2-3: אוגוסטינוס, סיפור ההמרה של הפגאנים, וניצחונה של הנצרות
מקור:

אוגוסטינוס, *וידויים*, תרגם וערך א. קליינברג, תל אביב, 2003

ספר 1 פרקים 14-23, עמ' 40-47

ספר 2 פרקים 2-14, עמ' 55-60

ספר 3 פרקים 1-9 ו-18-21, עמ' 67-73 ו-82-85

ספר 4 פרקים 1-9, 18-19 ו-28-31, עמ' 86-92, 98-100 ו-105-108

ספר 5 פרקים 3-6 ו-10-25, עמ' 110-113 ו-115-130

ספר 6 פרקים 1-7 ו-18-26, עמ' 131-138 ו-148-155

ספר 7 פרקים 1-5 ו-7-10, עמ' 156-166

ספר 8 פרקים 3-5 ו-13-30, עמ' 184-187 ו-192-207

ספר 9 פרקים 14-23, עמ' 218-226

ספר 12 פרקים 42-43, עמ' 349-350

בחלק ניכר מהתרגומים לשפות אחרות החלוקה לפרקים שונה מזו שבטקסט העברי. למשל במהדורה הפופולרית של פינגוויין *St Augustine, Confessions, Harmondsworth, 1969* אלו הפרקים: I, 8-

14; II, 2-6; III, 1-5, 10-12; IV, 1-4, 12, 13; V, 3, 6-14; VI, 1-4, 11-16; VII, 1-3, 5-6; VIII, 2, 6-12; IX, 6-9; XII, 31-32

קריאת רקע:

Brown, Peter, *Augustine of Hippo*, London, 1967.

———. *The World of Late Antiquity*, London, 1971.

———. *The Rise of Western Christendom*, Oxford, 1996, ch.3, pp. 34-53

(יש תרגום לעברית: הנרי. Chadwick, Henry, *Augustine*, Oxford and New York, 1986.

צ'דוויק, אוגוסטינוס. ירושלים, 1991)

Lancel, Serge, *St Augustine*, trans. A. Nevill, London, 2002

שיעור 4-5: אבירות ואיסלאם

מקור: שירת רולן: *לפיענוח הכתוב הסמוי*, תרגם וערך א. סתיו, תל אביב, 2000, עמ' 39-235

יש תרגומים רבים לכל שפה אפשרית תחת הכותר *The Song of Roland* או *La chanson de Roland*

קריאת רקע:

Owen, D.D.R. "Introduction", in *The Song of Roland*, trans. D.D.R. Owen, Woodbridge, 1990, pp. 1-39.

Tolan, John, V. *Saracens: Islam in the Medieval European Imagination*, New York, 2002, pp. 105-34.

שיעור 6-8: העולם הנוצרי סביב שנת 1300

מקור: דנטי אליגיירי, הקומדיה האלוהית: התופת, ירושלים, תשט"ז

The Divine Comedy of Dante Alighieri: Inferno, ed. and trans. R. M. Durling, Oxford, 1996.

קנטו 1-5, 10, 13, 15, 26-28, 32-34.

קריאת רקע:

'Introduction', in *The Divine Comedy of Dante Alighieri*, ed. Durling, pp. 3-20.

שיעור 9-10: פירנצה במאה ה-14

מקור: ג'ובאני בוקאצ'ו, *דקאמרון*, תרגמו ג. שילוני וא. רטהאוז, ירושלים, 2000.

יום ראשון סיפור 3-4

יום שלישי סיפור 3, 8, 10

יום רביעי סיפור 6, 10

יום שביעי סיפור 5

יום שמיני סיפור 7-9

שיעור 11-12: הרפורמה הקתולית סביב 1500

מקור: אראסמוס מרוטרדם, *שבחי הסכלות*, תרגם ח. הלפרין, מרחביה, 1966

Erasmus, *Praise of Folly*, Harmondsworth, 1971

קריאת רקע: סטפן צוויג, *אראסמוס מרוטרדם*, תרגם יוסף ונקרט, ירושלים, תשס"ד

שיעור 13-14: על גבול המודרנה

מקור: פרנסואה רבלה, *גרנגטואה ופנטגרוואל*, שני כרכים, תרגם ע. בסוק, אור יהודה, 2003 (קטעים)